

Yarın geldiğinde

“Sistemin seni yargıladığı gibi sen de başkalarını yargılasan, bu durum seni, ölüm cezasına mahkum eden insanlardan daha iyi bir insan haline getirmez.” Dwight Adanandus

KONULAR

İNSAN GÜVENLİĞİ

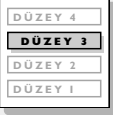

MEDYA

BARIŞ VE ŞİDDET

ZORLUK

DÜZEY 3

GRUP BÜYÜKLÜĞÜ

HERHANGİ

SÜRE

60 DAKIKA

Konular	İnsan güvenliği, Medya, Barış ve Şiddet
Zorluk	Düzyey 3
Grup büyüklüğü	Herhangi
Süre	60 dakika
Genel bakış	Etkinlik, sunulan bilgi materyali çerçevesindeki bir tartışmayı içerir. Şu konular ele alınır: • Suçlu hakları• Ölüm cezası• Toplumun suçlulardan korunması
İlgili haklar	• Yaşama hakkı• Zalim, insanlık dışı ya da küçük düşürücü davranışa maruz kalma hakkı
Amaçlar	• Suçlular hakkındaki önyargılarımızı incelemeye almak ve ölüm cezasının getirdiği bazı sonuçlar üzerine düşünmek• Dinleme becerimizi ölçmek ve bize sunulan bilgiyi nasıl “yorum”ladığımızın farkına varmak• İnsan onuru ve adalet duygusunu geliştirmek
Materyal	• “Yarın geldiğinde” başlıklı bilgi materyalinden her katılımcı için birer tane çoğaltın• Her katılımcı için birer kâğıt ve kurşun kalem

Yönerge

Adım 1:

1. “Yarın geldiğinde” metninin birinci bölümünü gruba sesli bir şekilde okuyun. Bittiğinde, katılımcılara öykünün başlıca noktalarını hatırlamaları ve kendi sözcükleriyle yazmaları için beş dakika verin. Ardından her katılımcıdan kendi kâğıdını yanında oturan kişi ile de-ğiş tokuş etmesini isteyin, yazılanlar okunsun ve geri bildirim verilsin.
2. Yazdıklarını paylaşmak isteyen bir gönüllü olup olmadığını sorun. Birkaç gönüllü yazdıklarını okusun. Yazılanlar arasındaki farklar üzerine tartışın: Bazı katılımcılar diğerlerinden daha mı çok ayrıntı hatırlıyor? Özgün metinde geçmeyen ayrıntılar uyduran katılımcılar oldu mu?
3. Katılımcılara öykü hakkında ne düşündüklerini sorun: Yazarın kim olduğunu düşünüyorlar? Ne olmuş?

Adım 2:

1. Gazete kupürünü ve Nanon’un anlatımını içeren ikinci bölümü okuyun.
2. Şimdi, edindikleri yeni bilgiyi birbirleriyle tartışmak üzere çiftlere 10-15 dakika süre verin. Metindeki ayrıntılara bakma ihtiyaçları olacağını düşünerek “Yarın geldiğinde” öyküsünün metnini katılımcılara dağıtın.

3. Ardından aşağıdaki iki konu üzerinde düşüncelerini isteyin:
 - Ölüm kuyruğunda (*Death Row*) olduklarını öğrendiklerinde, katılımcıların Dwight ya da Nanon hakkındaki fikirleri değişti mi? Nasıl? Neden?
 - Dwight 'Sistemin seni yargıladığı gibi sen de başkalarını yargılırsan, bu durum seni, ölüm cezasına mahkum eden insanlardan daha iyi bir insan haline getirmez!' derken ne anlatmak istiyordu? Bu düşünceye katılıyorlar mı?
4. Farklı çiftlerin görüşlerini alarak konuyu genel tartışmaya açın.

Bilgilendirme ve değerlendirme

Bu etkinlik birçok önemli ve ilgi çekici konuyu gündeme getirmek için kullanılabilir, bu sayede diğer etkinliklerin ya da tartışmaların çatisi oluşturulabilir. Bununla birlikte, bilgilendirme bölümünde yeni temalara girmek yerine grubunuzun konuştuğu konulara sadık kalmaya çalışın (aşağıda yer alan 'kolaylaştırıcılar için ipuçları' başlığına bakın).

- Etkinlik kendiniz hakkında herhangi bir şey öğretti mi? Önceki görüş ve inançlarınızı gözden geçirmenize sebep oldu mu?
- Etkinlik sizce ne anlatmaya çalışıyordu? Amacına ulaştı mı, değilse neden?
- Etkinlik yaşama hakkı üzerine size ne anlatmaya çalıştı? Tartışmada sözü geçen başka hak meselesi var mıydı?

İleride kullanmak üzere bu meseleleri büyük boy bir kâğıt ya da yazı tahtası kâğıdına not edin.

Kolaylaştırıcılar için ipuçları

Birinci bölümü okuduktan sonra yapılan tartışma sırasında iki erkeğin içinde bulunduğu durumla ilgili ipucu vermemeniz gerekir: Karakterler hakkında hangi kaniya sahip olduklarını katılımcıların anlatmasını sağlayın, fakat bunu yapmakta özel bir sebep olduğunu söylememelisiniz. Burada asıl niyet, içinde buldukları durum ya da geçmişlerini bilmeden iki erkeğin insani yanlarını anlamaya çalışmaktır.

Birinci adımın sonunda, çiftlerin yazdıklarını birbirleriyle değiş tokuş etmesiyle gösterilmek istenen aynı bilginin insanlar tarafından farklı şekillerde algılandığı ve hatırlandığıdır. Bunun bir "sınav" olarak görülmemesi gerektiğini önemle vurgulayın, böylelikle katılımcılar yazdıklarından utanmasınlar. Burada asıl yapılması gereken farklı bakış açılarının envanterini çıkarmak. Kaleme aldığı notlar, eşinin notlarından çok farklı olan katılımcılardan görüş bildirmelerini isteyin. Bunun neden meydana geldiğini sorun –örneğin, başkaları tarafından atlanan bazı ayrıntıların neden diğerleri tarafından hatırlandığını sorun.

Etkinlik bir oturum için büyük bir olasılıkla çok fazla konunun gündeme gelmesine neden olacaktır, bu yüzden katılımcıların örneğin ölüm cezasını tartışmaya kendilerini kaptırmalarına engel olup, tartışmayı önerilen çerçevede yürütmeye çalışın. Tartışmayı iki temel mesele üzerinde odaklamaya çalışın, bunlar:

1. İnsanları yaptıkları şeylerden dolayı (bizim yaptıklarına inandığımız şeylerden dolayı) "yargılamanın" kapsamının biz, devlet ve herkes için ne olması gerektiği. Devletin kendisini (ve Nanon'u) yargıladığı gibi insanların onları "yargılamaması"ndan bahsederken, Dwight'in anlatmaya çalıştığı belki de buydu. Devlet onları, geçmişte yaptıkları (yaptıklarına inandığı) bir şeyden dolayı –açık ve net bir şekilde– bir birey olarak gözden çıkarmıştı.
2. "Azılı suçlular" bile kendi özllerinde insani özelliklere sahip olabilir ve bu özellikleri koru-

Önemli gün**26 Haziran**

Uluslararası İşkence
Kurbanları ile
Dayanışma Günü

1 Mart

Uluslararası Ölüm
Cezasının Kaldırılması
Günü

yabilirler –Dwight’ın bahsettiği yalnızca “sorumluluk ve şefkat” duyguları değil, bunun yanında Nanon’un hapse girdikten sonra betimlediği “hüsran ve depresyon” duygularıdır.

“Yaşama hakkı” üzerine tartışırken, bu iki insanın yaşama hakkına sahip olup olmadığı –eğer değilse, bir insanın bu hakkı nasıl “kaybedeceği”– üzerine tartışmayı yönlendirebilirsiniz. Örneğin herhangi bir insanın, bir suç işlemiş olsalar bile diğer yurttaşların elinden bu hakkı alma yetkisi var mıdır?

İzleme önerileri

Etkinliğin sona ermesinin ardından gündeme gelen konuları izleyin. Bir münazara düzenleyin ya da sayfa 127’deki “Seçim propagandası” etkinliğindeki yöntemi kullanın. Tartışılacak konular şunlar olabilir:

- Cezalandırma: Suçluları bir yere kapatmanın ve/veya onları idam etmenin sebebi nedir? Birincil amaç toplumu korumak mıdır, yoksa suçluların davranışlarını değiştirmek midir? Yoksa öç almak/hakedilen cezayı vermek midir?
- Ölüm cezası: Ölüm cezasını savunurken ve ölüm cezasının karşısında dururken kullanılan iddialar nelerdir?
- Ulusun güvenliği karşısında bireyin güvenliği: Bir hükümetin en kötü suçları işleyen kişilere ya da teröristlere karşı davranışındaki sınırlar nedir? Örneğin –bir insana işkence yapılması “ulusun güvenliği” için bir gerekçe olabilir mi?

Not: Nanon Williams’ı Destekleme Derneği’nin web sayfasına, <http://hawisa.org> bir göz atın.

Eylem fikirleri

Ölüm Cezasına Karşı Kanada Koalisyonu (*Canadian Coalition Against the Death Penalty-CCADP*)’nun web sitesini ziyaret edip mahkumların yazılarına ulaşın (www.ccadp.org). Ardından Ölüm Kuyruğunda bekleyen birine mektup yazın (CCADP web sitesi nasıl mektup arkadaşı olunabileceği hakkında bilgi içermektedir) ya da yaşadığınız yerdeki Uluslararası Af Örgütü ofisiyle irtibata geçin.

Not: “Yarın geldiğinde” metninin tamamı CCADP web sitesinde bulunabilir.

BİLGİ MATERYALİ

Yarın geldiğinde, Nanon Williams

Bölüm 1:

“Dwight Adanandus’un ölümünden tam bir gün sonra idi, yaşama tamamen farklı bir şekilde bakmaya başlamıştım. Kışın ilk günleriydi. Yaşanan her günün birbirinden farksız olduğunu düşündüğüm, büyük ıstıraplar çektiğim o günlerde bile, gülümsemesi yüzünden eksik olmayan arkadaşımı düşünüyordum. Sessizlik içinde uzanmış düşünürken kapının altından atılan gazeteyi elime aldım, gazete ondan bahsediyordu.

Onun hakkında yazılanları okumak ve onu bir daha asla göremeyeceğimi öğrenmek yüreğimi dağlamıştı. Bazen, avluya ağır ağır salınarak gelip ‘Hey ne oldu, delikanlı?’ diye seslendirdi. Ben de etrafıma bakar, yüzümü ona çevirir ve ‘Hey, sen kime delikanlı diyorsun?’ diye karşılık verirdim, ardından aynı anda kahkahalar atarak gülmeye başladık, çünkü bizim blokta yaşayanların en genci bendim. O günleri bugün düşündüğümde, kederleniyorum, çünkü o avluda bir daha asla Dwight’sız kalmak istemiyorum, öfkeden yüzümü allak bullak eden kahkalarından mahrum kalmak istemiyorum.

Yıllar geçtikçe, zamanın geçmesi için kullandığım yöntemler de değişti. Bu yeni yöntemlerin beni daha iyi bir insan yapacağını ümit ediyorum, aynı Dwight’in daha iyi bir insana dönüştüğü gibi. Bunu ümit etmek hoşuma gidiyor. Kendimi zayıf hissettiğim anlarda, ‘Dwight olsa ne yapardı’ diye sorar halde buluyorum kendimi.

Bana ‘Unutma derdi, ‘sistem ancak sen izin verirsene sana erişebilir. Tanrının her kimse onunla barış ve hayatını en iyi şekilde yaşamaya başla, onun değerini bil’. Ve şöyle devam ederdi, ‘Delikanlı, neden burada olduğunu bilmiyorum, fakat buraya ait olmadığından eminim...’

Bölüm 2:

‘..... Aslında, kimse buraya ait değil, kimse ölüm kuyruğuna ait değil. Burada tecavüzcüler, insan kaçırmaktan suçlu bulunanlar, soyguncular, çocukları taciz etmiş insanlar ve sadist kişiler bulunuyor, bu insanların umurunda bile değilsin. Fakat bunun yanında, sorumluluk sahibi ve şefkatli insanlar da var burada, aynı şeyleri yapmış, fakat değişimin bir yolunu bulmuş insanlar. İşte her zaman bunu hatırlamanı istiyorum senden’ demişti bana, idam edilmeden haftalar önce. ‘Hiçbir şeyi hatırlamasan bile şunu hatırla. Sistemin seni yargıladığı gibi sen de başkalarını yargılasan, bu durum seni, ölüm cezasına mahkum eden insanlardan daha iyi bir insan haline getirmez!’ Şu anda bu sözler kulağımda cınlarken, ne anlatmak istediğini anlamam neden bu kadar uzun sürdü diye merak ediyorum. Tabi ki söylediği şeyi duydum ve benim için bir şeyler ifade etti ama o sözcüklerin gerçek anlamını kavramak ve bunların zihnimde bir anlam kazanması tamamen farklı bir şey. Sanırım, onun bana seslendiği gibi delikanlıydım, toydum. Fakat gerçek tüm çıplaklığıyla ortaya çıktığında, çok büyük ıstırap veriyor.

Hapse girmek psikolojik bir işkence silahı, biliyorum. Bu silah, hüsrana duygusu yaratıyor, ta ki onun yerini depresyon alana kadar, fakat devam etme isteği ve heyecanı sadece birkaç insanda kalıyor. Ölüm kuyruğuna girmesine sebep olan suç ne olursa olsun o heyecan Dwight’in içinde hep vardı. O, bu heyecanla, sistemin mezarlığındaki cesetler gibi çürümeye yüz tutmuş başka insanların yaşamlarını değiştirmeyi başardı. ‘Kolay olmadığını biliyorum Delikanlı,’ derdi. ‘Fakat kimse hayatın kolay olduğunu söylemedi. Her günü hakettiği gibi yaşa. Yolun sonunda bir ışık gördüğün sürece, bunun sana güç vermesine, sana kılavuzluk etmesine izin ver.’ Bunlar vedalaşmadan önce bana gözyaşları içinde söylediği son sözlerdi. Bunun benim için ne ifade ettiğini anlatmaya cesaret edemiyordum. Geçmiş ve gelecek günler için ayakta kalabilmek için ihtiyacım olan gücü bulmam için bu sözleri söylediğini tahmin ediyordum. İlkelerimden ya da yaşamda en çok değer verdiğim şeylerden –mesela ailem ve sevgi– asla vazgeçmedim. Yarın bir gün geldiğinde, biliyorum ki o gün cennetin kapılarında geçeceğim.”

Nanon Williams 17 yaşındayken Teksas Eyaleti tarafından cinayet suçundan ölüm cezasına çarptırıldı. Nanon verilen cezaya itiraz etti. Son dokuz yılını ölüm kuyruğunda (*Death Row*) geçirdi.

Kaynak: www.ccadp.org

Gazete kupürü

Huntsville – 2 Ekim 1997. Dokuz yıl önce, bir bankayı soyduktan sonra kaçarken kendisini durdurmaya çalışan San Antonio’lu bir işadamını vuran bir soyguncu Çarşamba gecesi idam edildi. 41 yaşındaki Adanandus, Vernon Hanan’ı öldürme suçundan ölüm kuyruğuna girdi. Vernon Hanan 28 Ocak 1988 günü San Antonio’nun kuzey yakasındaki bir bankanın girişinde Adanandus’la boğuşurken göğsünden vurulmuştu.